

משרד החינוך

חוזר המנהלת הכללית

הוראות קבע

עה/9(א)

אייד התשע"ה - מאי 2015

לתשומת לב המנהלים והמורים

לפי האמור בסעיף 3(א) ל"תקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) התשל"ג-1973", הוראות המנהל הכללי המופיעות בחוזרי המנכ"ל מחייבות את המנהלים ואת המורים, ועליהם לנהוג לפיהן.

חוברת זו מרכזת לנוחותכם את ההוראות שהתפרסמו בחודש שבו היא יצאה לאור. עם זאת, מאחר שחלים מזמן לזמן שינויים ותיקונים בהוראות המנכ"ל, על המשתמש בחוברת מוטלת האחריות לבדוק באתר משרד החינוך אם חלו שינויים בהוראות ממועד פרסום החוברת. יש לפעול בהתאם להנחיות המעודכנות ביותר בכל נושא.

תוכן העניינים

	3	ארגון ומינהל
	3.7	מינהל מוסדות חינוך
5	3.7-85	מצלמות במוסדות החינוך – הסדרת הכנסתן ואופן התקנתן

3. ארגון ומינהל

3.7 מינהל מוסדות חינוך

3.7-85	מצלמות במוסדות החינוך – הסדרת הכנסתן ואופן התקנתן
---------------	--

תוקף ההוראה

א. החוזר בתוקף החל מ-3 במאי 2015, אך הוא יחול גם לעניין מצלמות שהותקנו לפני מועד כניסתו לתוקף.

ב. מוסדות חינוך שהותקנו בהם מצלמות לפני מועד פרסום חוזר זה יבחנו את הפעלת המצלמות לפי הנהלים בחוזר זה ויבצעו התאמות, ככל שתדרשנה, עד לתחילת שנת הלימודים התשע"ו.

תאריך הפרסום: י"ד באייר התשע"ה, 3 במאי 2015.

התחולה: כל מוסדות החינוך (בחוזר זה "מוסד חינוך" הוא כמוגדר בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949).

תמצית ההוראה

חוזר זה בא להנחות את בית הספר על אופן ההכנסה של מצלמות לבתי הספר, על אופן השימוש בהן ועל הפעילות החינוכית שתלווה את השימוש במצלמות.

ראוי להדגיש כי משרד החינוך אינו רואה בהצבת מצלמות חלק הכרחי מהתכנית לשיפור האקלים ולמניעת אלימות וכי התכנית המערכתית בנושא זה אינה מבוססת או מסתמכת על הצבת מצלמות במוסדות החינוך. **השמירה על ביטחונם ועל מוגנותם של התלמידים והמורים נעשית במסגרת רחבה של קידום אקלים בטוח ותוך פיתוח תחושת שייכות, ערך וכבוד וקידום ערכים אישיים וחברתיים.**

בתי ספר ורשויות מקומיות שמצאו לנכון להתקין מצלמות במוסדות החינוך, לאחר שבחנו את השימוש בכל האמצעים האחרים העומדים לרשותם ומצאו שהצבת מצלמות נדרשת לשיפור אקלים ולמניעת אלימות, מחויבים בבנייה ובהטמעה של תכניות חינוכיות לשיפור האקלים ולמניעת אלימות.

יובהר כי שימוש רציף במצלמות הוא בגדר אמצעי אחרון, שלצד תועלתו כרוך בפגיעה בפרטיות, ולפיכך יש לשקול בזהירות את עצם השימוש בו, ואם נעשה בו שימוש, יש לעשות זאת במידה שאינה עולה על הנדרש.

המנהלים יהיו מודעים להשלכות של התקנת מצלמות על פגיעה בפרטיות כמפורט להלן, ויעקבו אחר הנחיות חוזר זה בכל הנוגע לדרך ההתקנה של מצלמות ולאופן השימוש בהן ובחומרים המצולמים.

הסטטוס: חדש.

הוראות תקפות בנושאים קשורים

- סעיף 2.1-15 בחוזר הוראות הקבע עה/8(ב), "אקלים חינוכי מיטבי והתמודדות מוסדות חינוך עם אירועי אלימות וסיכון"
- סעיף 5.1-54 בחוזר הוראות הקבע עד/7(ג), "ניהול שגרת הבטיחות בבתי הספר – עדכון", סעיף קטן 3.6, "המורה התורן".

התפוצה

כל צוות המורים, היועצים החינוכיים, הפסיכולוגים החינוכיים, הגננות, המפקחות על הגננות, המפקחים הכוללים, המפקחים על הייעוץ, רכזי הביטחון, הבטיחות ושע"ח הבית-ספריים, הקב"טים ברשויות המקומיות ומנהלי מחלקות החינוך.

הגורם האחראי

1. א. **שם היחידה:** אגף שפ"י
- ב. **בעל התפקיד:** מנהל היחידה לקידום אקלים בטוח ולמניעת אלימות
- ג. **מס' הטלפון:** 02-5602064 ו-02-5603874
2. א. **שם היחידה:** האגף הבכיר לביטחון, לשע"ח ולבטיחות סביבתית
- ב. **בעל התפקיד:** מנהל תחום הביטחון
- ג. **מס' הטלפון:** 02-5602544.

תוכן העניינים

1. כללי
2. הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר להגברת המוגנות ולקידום אקלים בטוח
3. הצבת מצלמות לשמירה על רכוש מוסד החינוך לאחר שעות הלימודים
4. הצבת מצלמות לשמירה על הביטחון בבתי ספר ובגני ילדים
5. יידוע קהילת המוסד החינוכי והמבקרים בו על ההחלטה להציב מצלמות
6. בקרה

7. אבטחת המידע

8. נספחים

נספח א: מסמך מסייע להחלטה להצבת מצלמה בתחום בית הספר

נספח ב: הצעה לדיון ולסדנה בנושא הצבת מצלמות

נספח ג: כתב הסמכה לצופה במצלמות בית הספר

נספח ד: טופס התחייבות לשמירה על הסודיות של צופה

נספח ה: העברת העתק הקלטה לקב"ט מחוז משרד החינוך

נספח ו: דוגמה למכתב יידוע להורי תלמידי בית הספר.

1. כללי

הצבת מצלמות ברשות הרבים נובעת בדרך כלל מהצורך לשמור על הביטחון ועל המוגנות מפני תופעות של פשע, אלימות והתנהגויות מסכנות נוספות. אולם חשוב להבהיר כי במוסדות חינוך השמירה על ביטחונם ועל מוגנותם של התלמידים נעשית במסגרת רחבה של קידום אקלים בטוח.

האקלים במוסד החינוכי הוא גורם מרכזי המשפיע על יצירת סביבה המפתחת ביטחון אישי. לצד צמצום האלימות והתנהגויות סיכון חשוב לפתח תחושות שייכות, ערך וכבוד ולקדם ערכים חברתיים ואחריות לחברים בקהילה הבית-ספרית. כדי ליצור אקלים חינוכי מיטבי יש ליישם אסטרטגיה מערכתית, מתוכננת, עקבית וארוכת-טווח, המתייחסת בו-זמנית לבניית אקלים בטוח, לקידום רווחה נפשית, לבניית אורח חיים המקדם שייכות, מעורבות ואחריות ולטיפול בהפחתת האלימות והתנהגויות סיכון ברמה מערכתית וברמה פרטנית במקביל. תכנית מקיפה ליצירת אקלים מיטבי ולמניעת אלימות תורמת לשיפור היחסים בין מורים לתלמידים, לאווירה תומכת למידה וללמידה משמעותית ולירידה במקרי האלימות והתנהגויות סיכון. הפעלת מצלמות בשטח בית הספר אינה מרכיב בסיסי בתכנית כזו.

חשוב להבין כי השימוש במצלמות עלול להביא לפגיעה בפרטיות. הפגיעה האפשרית בפרטיות יכולה לנבוע מהאפשרות של מעקב רציף אחר התלמיד שאינו יודע מתי הוא מצולם ומהו האירוע המצולם. כמו כן הפגיעה עלולה לנבוע מהאפשרות שהתמונה שצולמה נשמרת ואף מחוסר ידיעה לגבי טיב המידע שנשמר במוסד החינוך, אם הוא נשמר.

שימוש במצלמות באופן מושכל ומידתי יכול להיות רכיב נוסף ולא הכרחי בתכנית מערכתית בית-ספרית לקידום אקלים בטוח ולצמצום האלימות והתנהגויות סיכון ואינו עומד בפני עצמו. השימוש במצלמות אינו מבטל את

הצורך בהשגחת מורים לאורך יום הלימודים, כמפורט בחוזר המנהל הכללי בנושא המורה התורן (ראה בס"ק 3.6 של סעיף 5.1-54 בחוזר הוראות הקבע ע/7(ג), "ניהול שגרת הבטיחות בבתי הספר").

בכל מקרה של כוונה להציב מצלמות יש לבדוק אם מצלמות המעקב הן האמצעי המתאים והיעיל להשגת המטרה הרצויה ולברר אם אפשר להשיג מטרה זו באמצעי הפוגע פחות בפרטיות. גם אם הוחלט לעשות שימוש במצלמות על בית הספר לעקוב אחר הנחיות משרד החינוך לבניית תכנית רחבה לאקלים בטוח.

חשוב לציין, שהשימוש הרציף במצלמות הוא אמצעי אחרון, שלצד תועלתו האפשרית כרוך בפגיעה בפרטיות. לפיכך יש לשקול בזהירות את עצם השימוש בו, ואם הוחלט לעשות בו שימוש, יש לעשות כן במידה שאינה עולה על הנדרש.

הנחיות חוזר זה באות לאזן בין הזכות של התלמיד לאקלים מיטבי ולקידום רווחתו בבית הספר לבין זכותו לפרטיות; על כן, וכדי למנוע פגיעה מיותרת בפרטיות, חלה חובה לפעול על פי הנחיות החוזר.

2. הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר להגברת המוגנות ולקידום אקלים בטוח

הערה: "התחום הפנימי" לעניין חוזר זה הוא כל המצוי בתחום גבולות בית הספר והגדר המקיפה את בית הספר ואת חצרותיו.

2.1 התכליות להצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר ולהפעלתן בזמן שעות הלימודים

המצלמות עשויות לשמש אמצעי מסייע, בין היתר, להגברת המוגנות בבית הספר וכן לאיתור אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון כגון עישון ושתית אלכוהול וסיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות הגורם האנושי.

ההנחיות שלהלן חלות לגבי בתי הספר בלבד. **חל איסור על הצבת מצלמות בגני ילדים במתחם הפנימי.**

2.2 ההחלטה על הצבת מצלמות ועל מיקומן

2.2.1 ההחלטה על הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר לצורך הפעלתן בשעות הלימודים תהיה של מנהל המוסד החינוכי ותיעשה בכתב, לאחר שהוא ייוועץ במנהל המחוז או במי שמנהל המחוז קבע לעניין זה ובגורמים המפורטים בס"ק 2.5 להלן (ראו נספח א להלן, "מסמך מסייע להחלטה להצבת מצלמה בתחום בית הספר").

2.2.2 המנהל ישקול את הצורך בהצבת המצלמה ובהפעלתה ככלי נוסף להגברת המוגנות בבית הספר ולאור התכליות המפורטות ב-2.1 לעיל, וישקול שימוש באמצעים חלופיים, כגון הצבת מורה תורן, כדי למנוע את הפגיעה הצפויה בפרטיות התלמידים. **ההחלטה על הצבת מצלמות תתקבל רק כאשר מנהל בית הספר ישתכנע כי קיים צורך חיוני בתוספת זו כאמצעי נוסף ומסייע לנוכחות המורים התורנים ולתורנויות להגברת המוגנות.**

2.2.3 במסגרת ההחלטה להציב מצלמה בבית הספר יתייחס המנהל, בין היתר, להיבטים אלו:

א. שעות הפעילות של בית הספר (לרבות הפעילות הבית-ספרית לאחר שעות הלימודים)

ב. אופיו של בית הספר ואוכלוסיית תלמידיו (כגון מוסד לחינוך יסודי, מוסד לחינוך מיוחד, גיל התלמידים במוסד החינוך וכיו"ב)

ג. המידתיות בשימוש במצלמות והשתלבותן עם האמצעים ועם הכלים החינוכיים שנעשה בהם שימוש בבית הספר

ד. התנאים וההגבלות להצבת המצלמה ולהפעלתה בנושאים אלה: מיקומה המדויק, מועדי הפעלתה (שעות וימים), כושר ההפרדה שלה, גודל הצילום, זוויות הצילום וגזרת הצילום, יכולת הצידוד ועוד)

ה. האפשרות להקליט או רק לצפות בזמן אמת

ו. המקומות הרגישים המחייבים שיקול דעת מיוחד אם לצלם סמוך אליהם (למשל, מקום סמוך לחדרי השירותים, חדר היועצת, חדר הפסיכולוג, חדר האחות, המרפאה, הכניסה לכיתה הלימוד).

2.2.4 מצלמה תוצב באופן שתצלם את השטח הציבורי המשרת את כלל באי בית הספר בלבד (כגון חצרות בית הספר, מגרשי הספורט ומסדרונות בית הספר, גגות בית הספר). לא תוצב מצלמה ולא תופעל באופן המאפשר צילום של רשות היחיד או של מקום במרחב הציבורי שלפי טיבו מתקיימות בו פעילויות פרטיות ומעין פרטיות, כגון שירותים, חדרי המורים, חדר היועץ והמרפאה. כמו כן לא תתאפשר הצבת מצלמות בכיתות הלימוד.

2.2.5 בהצבת המצלמות יתחשב המנהל באופי השטח שהוא מבקש לצלם (למשל, השימוש שנעשה בשטח המצולם בדרך כלל, הרשאים לגשת לאותו שטח וכיו"), במועדי הצילום בכל שטח, בהיקף השימוש של ציבור התלמידים בשטח המצולם ובקיומן של מצלמות בשטחים סמוכים. יש להתקין את מספר המצלמות המזערי החיוני להגשמת התכלית שבהצבתן.

2.2.6 במצלמות שיוצבו בתחום הפנימי של בית הספר, תהיה יכולת לאפשר שליטה מרחוק לעניין צפייה והכוונה. זוויות הצילום וגזרת הצילום יוגבלו באופן שיכסו רק את השטחים הרלוונטיים ויקלטו באופן המזערי האפשרי את השטח שאינו רלוונטי למטרת הצבתה של המצלמה. ככלל יהיה הצילום בגודל אחיד, ללא יכולת להפרדתה (לשינוי הרזולוציה).

2.2.7 במקרה של מצלמות שיוחלט להציבן בסמוך למקום שמתקיימת בו פעילות פרטית או מעין פרטית ברשות היחיד, כגון חדרי השירותים וחדרי הכיתות, המרפאה וחדר היועץ, תוצב המצלמה באופן המגביל את יכולת הצפייה והצילום של שטחים אלה והמקום לא יצולם. זוויות הצילום וגזרת הצילום יוגבלו באופן שיכסו רק את השטחים הרלוונטיים, והצילום יהיה בגודל אחיד בלבד. אפשרות הצפייה במצלמות תהיה רק בחדר המנהל.

2.2.8 למצלמה לא יחובר התקן בעל יכולת שמע ויכולת הקלטת שמע ("אודיאו").

2.2.9 מערכת המצלמות תופעל באופן שיאפשר רישום אוטומטי ומזוהה של הפעולות המבוצעות בה כגון הפעלת המצלמה, הקלטת תמונה, צפייה בחומר המוקלט, העתקה של החומר המוקלט או פעולות עיבוד אחרות, וזאת לצורך פיקוח ובקרה. אם מערכת המצלמות מחוברת למערכת הקלטת תמונה (להלן "הקלטה"), תהיה מערכת ההקלטה מאובטחת וסגורה ונגישה רק למי שהוסמך לצפות בחומר המוקלט לפי הנחיות חוזר זה. למשל, יינקטו אמצעי אבטחה שלא יאפשרו לפרוץ למערכת, להתחבר אליה או להעתיק ממנה (ראו לעניין זה ב-7 להלן).

2.2.10 אם יתעורר צורך להתקין מצלמה בניגוד להנחיות לעיל, בשל דרישת המשטרה או רשויות הביטחון, תיעשה ההתקנה רק לאחר קבלת אישור קב"ט המחוז ומנהל המחוז ותהיה מוגבלת בזמן ובאופן הצפייה והצילום בהתאם לנסיבות.

2.3 **דיון בהכנסת מצלמות ושיתוף קהילת בית הספר כחלק מתכנית מערכתית לקידום אקלים בטוח**

2.3.1 בשל הדילמות האתיות, הניהוליות והחינוכיות שהשימוש במצלמות מזמן על בית הספר לקיים שיח מתמשך וקבוע אודות דילמות אלה. לפיכך, אם הוחלט על הצבת מצלמות, יש לקיים פעילות בנושא לפחות פעם אחת בשנה עם המורים ועם התלמידים (דוגמה לפעילות ראו בנספח ב להלן, "הצעה לדיון וסדנה בנושא הצבת מצלמות").

2.3.2 חשוב לשתף את קהילת בית הספר (המורים, התלמידים וההורים) ולרתום אותם למען המטרות שלשמן הוצבו המצלמות (דוגמה לאופן שיתוף קהילת בית הספר ראו בנספח ב להלן).

2.3.3 שימוש במצלמות הוא רק אחד הרכיבים בתכנית מערכתית בית-ספרית לקידום אקלים בטוח ולצמצום האלימות והתנהגויות סיכון ואינו עומד בפני עצמו. על בית הספר לעקוב אחר ההנחיות לבניית תכנית לאקלים בטוח בבית הספר על פי הנחיות משרד החינוך.

2.4 אופן הצפייה והשימוש בחומר המצולם

2.4.1 צפייה בשידור בזמן אמת

א. בצילום בזמן אמת יהיה רשאי לצפות מנהל בית הספר, או מי שהוסמך על ידו לכך מהצוות של בית הספר בכתב (ראו בנספח ג להלן, "כתב הסמכה לצופה במצלמות בית הספר"), לתכלית של איתור אחד האירועים המנויים ב-ג' להלן, לאחר שיחתום על מסמך לשמירת סודיות (ראו בנספח ד להלן, "טופס התחייבות לשמירה על הסודיות של צופה") ולאחר שיקבל הדרכה מהמנהל לגבי החובה לשמור על הסודיות ועל הפרטיות בקשר למידע הנצפה ולדרכי התגובה. העתק מכתב ההסמכה יועבר למפקח הכולל של בית הספר.

ב. הצפייה ותדירותה נתונות לשיקול דעת המנהל בכפיפות להנחיות בחוזר זה.

ג. איתר הצופה בשידור אחד מאלה: אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון כגון עישון ושתיית אלכוהול, סיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות של גורם אנושי – ינקוט בצעדים המיידים הדרושים להפסקת האירוע (כגון פנייה למורה תורן). המשך הטיפול באירוע יהיה לפי הנחיית מנהל המוסד או סגנו והיועץ החינוכי ובהלימה להוראות משרד החינוך.

ד. הצופה לא יהיה רשאי לעשות שימוש נוסף במידע הנובע מהצפייה ולא לגלותו למי שלא הוסמך לכך לגבי אחד מהמקרים המנויים ב-ג' לעיל. המשך הטיפול באירוע יהיה לפי הנחיית מנהל המוסד או סגנו והיועץ החינוכי.

ה. הצופה לא יהיה רשאי לעשות שימוש במידע הנובע מהצפייה או לגלותו אם הוא אינו נוגע לאחד מהמקרים המנויים ב-ג' לעיל.

2.4.2 צפייה בחומר מוקלט

א. אם התקבל מידע על אירוע שהוא אחד מאלה: אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון כגון עישון ושתיית אלכוהול, סיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות של גורם אנושי – ידאג המנהל שגורם מורשה כמפורט ב-ב' להלן יצפה בחומר המוקלט הרלוונטי, אם במועד קבלת המידע על האירוע החומר עודו שמור בהתאם למפורט בס"ק 2.4.3 להלן. הצפייה בחומר המוקלט תהיה במועד המוקדם ביותר הסמוך לאירוע.

ב. בחומר המוקלט יהיו רשאים לצפות מנהל בית הספר, סגנו, היועץ החינוכי ופסיכולוג בית הספר. החליט המנהל כי על איש צוות חינוכי לצפות בחומר מוקלט מסוים, תתאפשר הצפייה באותו חומר מוקלט רק בנוכחות המנהל במהלך הצפייה.

ג. עצם ההחלטה על הצפייה בחומר המוקלט ועל תדירותה, במקרה שלא נתקבל מידע על אירוע מהאירועים המצוינים ב-א' לעיל, נתונה לשיקול דעת המנהל, בכפפות להנחיות בחוזר זה. זאת בתנאי שמטרתה לאתר אירוע מהאירועים המצוינים ב-א' לעיל. אם החליט המנהל לצפות בחומרים מוקלטים כדי לאתר אירוע שהוא אחד מאלה: אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון כגון עישון ושתיית אלכוהול, סיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות של גורם אנושי – תתבצע הצפייה בחומר המוקלט, ככל האפשר, במהלך יום הלימודים או לאחריו. הצופה יהיה רשאי לעשות שימוש במידע הנובע מצפייה רק אם מדובר באחד מהאירועים המוזכרים ב-א' לעיל ולא לכל תכלית אחרת.

ד. הצפייה בחומר המוקלט תיעשה בחדר המנהל בלבד.

2.4.3 שמירת החומר המוקלט

החומר שיוקלט יבוער לאחר 3 ימים מיום שהוקלט לכל המאוחר, אלא אם כן סבר המנהל שההקלטה כוללת אירוע **מסוים** שהוא אירוע אלימות ובריונות **חריגים** המצריכים התוויית תכנית מיוחדת, או אם מדובר בסיכוני בטיחות **חריגים** הנובעים מהתנהלות של גורם אנושי המצריכים התוויית תכנית מיוחדת

שהמנהל סבור שיש חשיבות מרובה לשמירתו. זאת בכפוף לתנאים האלה:

- א. המנהל יקבל את אישורו של המפקח הכולל על המוסד החינוכי, וזאת לאחר שהמנהל והמפקח ייוועצו ביועץ החינוכי או בפסיכולוג בית הספר.
- ב. מנהל בית הספר ימלא בכתב דוח המפרט את הטעמים שבגינם יש לשמור את החומר המוקלט. הדוח יכלול את עמדת היועץ החינוכי או פסיכולוג בית הספר.
- ג. המפקח הכולל יפרט בכתב את הטעמים שבגינם הוא אישר לשמור את החומר המוקלט.
- ד. האירוע המסוים יועתק ויישמר במדיום נפרד אחד בלבד.
- ה. החומר המוקלט יהיה שמור בכספת בחדר המנהל. אין לשמור קבצים מועתקים על המחשב בגלל סיכון של פריצה למחשב וחשיפת הקבצים.
- ו. בחלוף שבוע ימים תיערך בחינה חוזרת של הצורך בשמירת החומר המוקלט. אם הוחלט להמשיך ולשמור את החומר המוקלט, ייקבע ויאושר בכתב משך הזמן הנוסף לשמירתו – הכול, באופן המפורט ב-א'-ה' לעיל.
- ז. עם תום הטיפול באירוע יימחק ויבוער החומר המצולם וכל העתק שלו. בכל מקרה יהיה הטיפול באירוע קרוב ככל האפשר למועד התרחשותו.
- ח. במקרה שמדובר באירוע חריג שהוא נזיקי או תאונתי או שיש בו מפגע מיוחד, ישמור המנהל העתק של צילום האירוע, וכן יעביר העתק שלו לקב"ט המחוז בצירוף פרטים (ראו בנספח ה להלן, "העברת העתק הקלטה לקב"ט מחוז משרד החינוך"). העתק יישמר בכספת בית הספר, שתהיה מאובטחת, והגישה אליה תהיה נתונה רק למנהל בית הספר או למורשה מטעמו. ההעתק יישמר בכספת בית הספר בהתאם להנחיות לשמירת חומר ארכיוני בקשר עם אירוע נזיקי או תאונתי.

2.5 לצורך מילוי חובותיו לפי סעיף קטן זה ולפי סעיף קטן 7 להלן, לרבות לצורך ביצוע תהליך בקרה על ההקמה, ייועץ מנהל בית הספר בגורמים האלה:

- מנהל אגף החינוך ברשות המקומית
- קב"ט הרשות המקומית
- מנהל המחשוב של הרשות המקומית
- יועץ מיגון ומתח נמוך המתמחה בתחום זה של מצלמות והקלטה.

2.6 בקשה לעיון בחומר המוקלט

2.6.1 הזכות לעיון בחומר המוקלט יכולה לעמוד למבקש בהתקיים כל התנאים האלה:

א. המבקש מצולם בחומר המוקלט שהבקשה מתייחסת אליו ואפשר לזהותו.

ב. הבקשה הוגשה על ידי המבקש, ובמקרה שהוא קטין – על ידי אפוטרופוסו.

2.6.2 המנהל לא יתיר עיון בחומר המוקלט אם מתקיימים התנאים האמורים ב-2.6.1 לעיל אלא אם כן ננקטו הצעדים האלה:

א. הוגשה בקשה בכתב לצפייה בחומר המוקלט על ידי גורם בעל עניין (למשל תלמיד שצולם או היה מעורב באירוע, הוריו או באי כוחו).

ב. הבקשה קיבלה אישור של המפקח הכולל לאחר היוועצות של המפקח עם היועץ המשפטי (במוסד חינוך בבעלות פרטית – ביועץ המשפטי של הבעלים על בית הספר; במוסד חינוך רשמי – ביועץ המשפטי של משרד החינוך).

ג. אנשים נוספים הנמצאים בצילום יטושטשו כדי שלא יהיה אפשר לזהותם והמעין לא ייחשף למידע עודף.

ד. אם אפשר למנוע חשיפה למידע עודף והתקבל אישור לצפייה, תיערך הצפייה בחדר המנהל בלבד ובנוכחותו.

ה. אם טשטוש זהותם של אנשים נוספים בצילום דורש הקצאת משאבים בלתי סבירה, או אינו אפשרי מסיבה אחרת, לא יימסר למבקש העתק של החומר המוקלט.

2.6.3 אם לא מתקיימים התנאים לצפייה בחומר המוקלט, לא תתאפשר הצפייה בו.

2.6.4 הבקשה לצפייה בחומר המוקלט תכלול פרטים אלו: שם המבקש, מס' תעודת הזהות שלו, חתימתו, צילום תעודת הזהות שלו, התאריך והשעה המדויקת שבה מבקשים לעיין בחומר המוקלט והרקע לבקשה.

2.6.5 אין באמור לעיל כדי למנוע עיון ומסירת העתק של חומר מוקלט המחויבת בהתאם להוראות כל דין, ובכלל זה מסירת מידע לרשויות הביטחון לפי דרישה חוקית או מסירת מידע לבית משפט מוסמך לפי החלטה שניתנה על ידו.

3. הצבת מצלמות לשמירה על רכוש מוסד החינוך לאחר שעות הלימודים

3.1 כללי

להצבת מצלמות עשויה להיות תכלית נוספת, שהיא שמירה על רכוש בית הספר וגן הילדים. בבית הספר ובגן הילדים מצוי רכוש יקר ערך, דוגמת מחשבים, ציוד מעבדות וכיוצא באלה. שימוש במצלמות עשוי לסייע לשמירה על הרכוש, אם בדרך של הרתעה מפני גרימת נזק לציוד או מפני גנבתו ואם בדרך שתסייע להשבתו.

3.2 ההחלטה על הצבת מצלמות ועל מיקומן

3.2.1 ההחלטה על הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר לצורך הפעלתן לאחר שעות הלימודים ולאחר תום פעילות של קטינים במבנה המוסד (לרבות צהרון, חוגים וכו') תהיה של הבעלים על מבנה המוסד החינוכי (וכאשר מדובר במבנה שהרשות המקומית בעלים עליו, תהיה ההחלטה של הרשות המקומית), בהתייעצות עם מנהל המוסד החינוכי. ביקש הבעלים להתקין מצלמות בתוך מבנה בית הספר, הוא יוכל להחליט על כך רק אם יקבל את הסכמת מנהל בית הספר.

- 3.2.2 ההחלטה על הצבת מצלמות בתחום החיצוני של בית הספר או גן הילדים לצורך הפעלתן לאחר שעות הלימודים ולאחר תום פעילות של קטינים במבנה המוסד תהיה של הבעלים על מבנה המוסד החינוכי (וכאשר מדובר במבנה שהרשות המקומית בעלים עליו, תהיה ההחלטה של הרשות המקומית), בהתייעצות עם מנהל המוסד החינוכי.
- 3.2.3 הבעלים יבחן יחד עם מנהל המוסד החינוכי את הצורך בהצבת המצלמה ובהפעלתה לאור המניעים המפורטים ב-3.1 לעיל, וישקול את השימוש באמצעים חלופיים בהתחשב בפגיעה הצפויה בפרטיות של המבקרים במבנה המוסד החינוכי.
- 3.2.4 בהצבת המצלמות יש לקחת בחשבון את השטח המצולם, את מועדי הצילום בכל שטח, את היקף השימוש של הציבור בשטח המצולם ואת הימצאותן של מצלמות בשטחים סמוכים.
- 3.2.5 לא יתאפשר צילום כל זמן שמתקיימת במבנה פעילות של קטינים.
- 3.2.6 בעניין זה יחולו גם ההוראות ב-2.2 לעיל.
- 3.3 אופן הצפייה והשימוש בחומר שצולם לשם שמירה על רכוש בית הספר
- 3.3.1 בשידור רשאי יהיה לצפות מנהל בית הספר ואיש צוות שהוסמך לכך על ידי המנהל. בחומר המצולם שהוקלט יהיו רשאים לצפות מנהל בית הספר, סגנו (אם נקבע סגן) והיועץ החינוכי, וכן נציג הבעלים שהוסמך לכך בהתייעצות עם המנהל, בתנאי שהמנהל יהיה נוכח במהלך הצפייה. האפשרות לצפות בשידורים (צילום שוטף) ובחומר המצולם המוקלט ותדירות הצפייה נתונות לשיקול דעת המנהל.
- 3.3.2 לעניין אופן הצפייה ושמירת החומר המוקלט יחולו גם ההוראות ב-2.4 לעיל.

4. הצבת מצלמות לשמירה על הביטחון בבתי ספר ובגני ילדים

4.1 כללי

להצבת מצלמות עשויה להיות תכלית נוספת, שהיא שמירה על הביטחון והגברת האבטחה של בית הספר.

4.2 ההחלטה על הצבת מצלמות ומיקומן

4.2.1 ההחלטה על הצבת מצלמות בתחום ההיקפי של בית הספר לצורך הפעלתן בשעות הלימודים תהיה של הבעלים על מבנה המוסד החינוכי או של רשות החינוך המקומית או של גורמי הביטחון, בהתייעצות עם מנהל המוסד החינוכי ובתיאום עם קב"ט הרשות המקומית או עם קב"ט מחוז משרד החינוך ועם משטרת ישראל.

4.2.2 המבקש להתקין מצלמות לצורך אבטחה יבחן יחד עם מנהל המוסד החינוכי, ובתיאום עם קב"ט הרשות המקומית או עם קב"ט מחוז משרד החינוך ועם משטרת ישראל, את הצורך בהצבת המצלמה ובהפעלתה לאור המניעים המפורטים ב-4.1 לעיל.

4.2.3 מצלמה תוצב באופן שתצלם את השטח הציבורי בלבד. בבתי הספר ימוקמו המצלמות ברחבה המובילה לבית הספר, ויצפו על שערי הכניסה לבית הספר ועל הגדרות המקיפות את בית הספר כלפי השטחים שמחוץ לבית הספר. בגני ילדים יתמקדו המצלמות רק בתצפית על שער הגן, על שביל הגישה לגן ובגדרות המקיפות את הגן כלפי השטחים שמחוץ לגן הילדים.

לא תוצב מצלמה ולא תופעל באופן המאפשר צילום של רשות היחיד או של מקום במרחב הציבורי שלפי טיבו מתקיימת בו פעילות פרטית ומעין פרטית.

המצלמות יוצבו באופן שיצלמו תלמידים לכל היותר באופן אגבי (ולא מתוך כוונה לצלם את התלמידים), וזאת לצורך הצפייה לצורכי ביטחון.

4.2.4 המצלמות יאפשרו צפייה רק בחדר המנהל או במתקן ייעודי לכך שנקבע על ידי גורמי ביטחון או במוקד העירוני ברשות המקומית (הרשות המקומית לעניין זה היא עירייה, מועצה מקומית או מועצה אזורית).

4.2.5 כמו כן יחולו בעניין זה גם הוראות ב-2.2.3 וב-2.2.5 לעיל, בשינויים המחויבים מהעניין.

4.3 אופן השימוש בחומר שצולם לשם שמירה על הביטחון בבתי ספר ובגני הילדים

4.3.1 בחומר המשודר יהיה רשאי לצפות איש משטרה, קב"ט מחוז וכן קב"ט מוסדות חינוך ומוקדן שהוסמך לכך על ידי הרשות

המקומית. כמו כן יהיה רשאי לצפות בחומר המשודר מנהל בית הספר ואיש צוות שהוסמך לכך על ידי המנהל (הצפייה בשידורים ובצילום שוטף ותדירותה נתונים לשיקול דעת המנהל). בחומר המצולם שהוקלט יהיו רשאים לצפות רק איש משטרה, קב"ט המחוז וקב"ט מוסדות החינוך של הרשות המקומית. כן יהיו רשאים לצפות בחומר המצולם והמוקלט נציגי רשויות הביטחון וגורמי ביטחון במשרד החינוך וברשות המקומית.

4.3.2 החומר שיוקלט יבוער לאחר 3 ימים לכל המאוחר מיום שהוקלט, אלא אם כן ניתנה הוראה על ידי רשויות הביטחון או על ידי קב"ט הרשות המקומית או קב"ט משרד החינוך לשמור את ההקלטה בקשר לאירוע מסוים. העתק ההקלטה יימסר לרשויות הביטחון או לקב"ט הרשות המקומית או לקב"ט משרד החינוך. החומר המצולם והמוקלט יבוער לפי הנחיות רשויות הביטחון או קב"ט הרשות המקומית או קב"ט משרד החינוך.

5. יידוע קהילת המוסד החינוכי והמבקרים בו על ההחלטה להציב מצלמות

5.1 הוחלט על הצבת מצלמות בתחום הפנימי של בית הספר, תימסר על כך הודעה לציבור ההורים והתלמידים. ההודעה תפרט את האזורים שבהם יופעלו המצלמות.

5.2 בבית הספר יותקנו מודעות ברורות, המלמדות שמותקנות בו מצלמות ומתבצע בו צילום בדרך הזו:

5.2.1 בכניסה לבית הספר יוצב שלט המתריע כי מתחם בית הספר מצולם.

5.2.2 שלט המתריע על קיומה של מצלמה וכי המקום מצולם יוצב בסמוך למקום שבו המצלמה מותקנת או במקומות בולטים באזור המצולם.

5.2.3 השלט יכלול את הפרטים האלה:

- ציור של מצלמה או של סמל גרפי מקובל אחר המעביר את המסר שהאתר מצולם

- תיאור תמציתי של מטרת הצבתה של המצלמה, כמו הגברת המוגנות, שמירת הרכוש או הגברת הביטחון

הוראות קבע

חדש – 3.7-85

- פרטי ההתקשרות למענה על שאלות בנוגע לשימוש במצלמות

- 5.2.4 ההוראה ב-5.2.2 לא יחולו לגבי התקנת מצלמות לצורכי ביטחון.
- 5.2.5 אין חובה לפרסם את המקומות שבהם הותקנו מצלמות לצורך שמירה על הרכוש או על הביטחון.

6. בקרה

מנהל בית הספר, או מנהל מחלקת החינוך ברשות החינוך המקומית (לפי העניין), יעביר מדי שנה דיווח עתי, במסגרת הדיווחים המוגשים למשרד החינוך, שיכלול פרטים אלו: נתונים בדבר מצלמות שהותקנו בבית הספר בשנה החולפת ופרטים בדבר מצלמות שהוסרו.

7. אבטחת המידע

ההנחיות להלן באות להשלים את ההוראות האמורות לעיל לעניין השימוש במידע, שמירתו ואבטחתו. לצורך קיום ההוראות בסעיף זה יש להיעזר בגורמי המקצוע המנויים ב-2.5 לעיל.

7.1 ארכיטקטורת רשת

המצלמות יחוברו ברשת מבודדת מרשתות אחרות ומרשת האינטרנט. המידע עצמו יאובטח לוגית על השרת באמצעות מערכת ניהול הרשאות.

7.2 הגנה פיזית

- 7.2.1 הכבלים והתשתית הפיזית המחברים את המצלמות ביניהן ואל ציוד המחשוב יאובטחו כדי למנוע גישה פיזית.
- 7.2.2 המצלמות ימוקמו בצורה שתמנע ביצוע נזק פיזי למצלמות עצמן או את ניתוקן מהתשתית.
- 7.2.3 גישה פיזית למצלמות ולתשתית תאופשר למורשים בלבד ורק במידת הצורך, כמו תיקון, שדרוג וכדומה.
- 7.2.4 יבוצע רישום ביומן לצורך תיעוד ומעקב של הכנסה והוצאה של ציוד צילום או חומר מצולם/מוקלט שהותקן לצורך הגברת המוגנות או לצורך שמירה על הרכוש.
- 7.2.5 הכניסה לאזור השרת המנהל את המצלמות תהיה מבוקרת, ובכלל זה ליווי הגורם הנכנס ותיעוד הכניסה ביומן רישום אירועים.

7.2.6 השרתים והציוד המשמשים לאחסון, לעיבוד ולגישה לשרת המנהל את המצלמות ואת מערכת ההקלטה והיישומים יוגנו על ידי אמצעים מתאימים לבקרת כניסה כדי להבטיח שהגישה תותר רק לעובדים מורשים.

7.2.7 יש לתחזק את הציוד כראוי כדי להבטיח את זמינותו ואת שלמותו הרציפות.

7.3 הגנה לוגית

7.3.1 גישה לוגית לניהול ולכוונון המצלמות (ציוד, זום וכדומה) תבוצע באמצעות הרשאות גישה ברמת תפקיד.

7.3.2 גישה לחומר המוקלט תותר לרשימת מורשים לפי הנחיות חוזר זה על בסיס הצורך לידע.

7.3.3 יש לבצע חלוקת הרשאות ברמת תפקיד לפי הנחיות חוזר זה, על פי הפירוט שלהלן:

- הרשאות פעילות ברכיבי המצלמה עצמה (פיזית ולוגית)
- הרשאות צפייה בפעילות בזמן אמת
- הרשאות צפייה בהקלטה
- הרשאות ביצוע העתקים
- הרשאות עריכה של חומרים מוקלטים
- הרשאות השמדה של חומרים מוקלטים.

7.3.4 ייושמו אמצעי אבטחה הולמים שימנעו חדירה מכוונת או מקרית למערכת או למערכות התשתית והתקשורת של המצלמות.

7.3.5 כל הרכיבים במערכת יעברו הקשחות לפי המלצות יצרן ולפי הדרך המומלצת במתודולוגיית אבטחת מידע המקובלת על משרד החינוך.

7.3.6 יש לעדכן באופן שוטף את המערכות השונות למניעת ניצול פרצות אבטחת מידע.

7.4 מערכת ניטור ובקרה

7.4.1 תופעל מערכת ניטור ובקרה אשר תבצע -

- רישום של כל ניסיונות הכניסה למערכת (מוצלחים ולא מוצלחים);
  - רישום התת-מערכת שהכניסה בוצעה אליה;
  - רישום פרק הזמן שבו התבצעה הגישה;
- 7.4.2 בכל פנייה למערכת יירשמו כל הנתונים האלה: זהות המשתמש, התאריך והשעה של ניסיון הגישה, רכיב המערכת שאליו בוצע ניסיון הגישה, סוג הגישה והיקפה. כמו כן יצוין אם הגישה אושרה או נדחתה.
- 7.4.3 מנגנון הבקרה לא יאפשר ביטול או שינוי של הפעלתו.
- 7.4.4 מנהל בית הספר ידווח באופן מיידי לקב"ט מוסדות החינוך ברשות המקומית בכל מקרה של חשש לדליפת מידע או לשימוש חורג מההרשאה שניתנה.
- 7.4.5 נתוני הרישום של מנגנון הבקרה יישמרו למשך 24 חודשים לפחות.

8. נספחים

נספח א' מסמך מסייע להצבת מצלמה בתחום בית הספר

השימוש בנספח נועד לסייע במסגרת ההחלטה להצבת מצלמה, במיוחד כאשר מדובר בהחלטה על התקנת מצלמות לכמה תכליות. מומלץ למלא את המסמך בעזרת גורמי המקצוע המתקינים את מערכת הצילום.

הערות	מצלמה מס' _____	מצלמה מס' _____	מצלמה מס' _____	מס' המצלמה
				מיקום המצלמה המתוכנן (המיקום המדויק)
				שיקול הדעת
				- מה הם המטרות והמניעים להצבת המצלמה?
				- האם נערכה בחינה לבדיקת אמצעים חלופיים להתקנת המצלמה?
				- ימי הפעלת המצלמה
				- שעות הפעלת המצלמה
				- מהו כושר ההפרדה המרבי שנקבע, בהתחשב במיקום המצלמה ובשטח המצולם הרלוונטי? האם יש מיקומים רגישים בסמוך?
				- מהו גודל הצילום שנקבע בהתחשב במיקום המצלמה ובשטח המצולם הרלוונטי? האם יש מיקומים רגישים בסמוך?
				- מהי גזרת הצילום בהתחשב במיקום המצלמה ובשטח המצולם הרלוונטי? האם יש מיקומים

הוראות קבע

חדש – 3.7-85

רגישים בסמוך?				
הערות	מצלמה מס' _____	מצלמה מס' _____	מצלמה מס' _____	מס' המצלמה
				- האם נקבעה יכולת צידוד?
				- אם נקבעה יכולת צידוד, האם הדבר נעשה בהתחשב במיקום המצלמה ובשטח המצולם הרלוונטי? האם יש מיקומים רגישים בסמוך?
				- האם תהיה הקלטה של השידור מהמצלמה?
				- האם המצלמה מוצבת במיקום רגיש?
היבטים שיש לוודא את קיומם				
				- למצלמה אין יכולת צילום או הדמיה בעלי אופי פולשני
				- למצלמה לא מחובר מתקן בעל יכולת שמע ויכולת הקלטת שמע ("אודיאוי").
				- המצלמה הוצבה באופן שלא ייגרם לה נזק וימנע את ניתוקה.
				- הכבלים והתשתית המחברים את המצלמות מאובטחים למניעת גישה פיזית.
				- הוצב שלט בסמוך למצלמה או בשטחים שהיא מצלמת, המתריע על "נוכחותה".

הערה: נספח זה אינו ממצה את הוראות החוזר אלא משמש לסיוע בלבד. חובה על מקבל ההחלטה לוודא את קיומן של הוראות החוזר.

נספח ב הצעה לדיון ולסדנה בנושא הצבת מצלמות

1. כללי

הצבת מצלמות בבית הספר היא הכנסת שינוי למוסד החינוכי. כל תהליך שינוי מחייב ליווי של תהליך חינוכי, דיון, התלבטות, בחינת היתרונות והחסרונות, התמודדות עם הקשיים וכו'. הליווי של הכנסת השינוי צריך להיעשות עם כל באי בית הספר: ההנהלה, המורים, ההורים והתלמידים.

יש ליידע את האוכלוסיות המוזכרות לעיל ולקיים עמן דיונים וסדנאות. תהליך הכנסת המצלמות יכול לנבוע מצורך שעלה בקרב אחת האוכלוסיות הנ"ל או כתוצאה מהחלטה של הרשות המקומית, מהחלטה מחוזית וכו'. בכל מקרה, מטרת התהליך החינוכי היא להפיק את מרב היתרונות מהצבת המצלמות ולמזער את החסרונות הצפויים.

על התהליך להתחיל בצוות ההנהלה ובחדר המורים, כדי לחבר את המבוגרים המשמעותיים בבית הספר למהלך השינוי.

הצבת המצלמות היא נדבך נוסף בתכנית המערכתית של בית הספר לקידום המוגנות ולצמצום האלימות. אפשר ליישם מהלך זה תוך העמקת תהליכים חינוכיים הקשורים במודעות עצמית, בשליטה בכעסים, במודעות למיקוד שליטה פנימי וחיצוני, במניעת תהליכי הסלמה וברכישת כלים להתמודדות.

2. הצעה לדיון בחדר המורים בנושא התחושות המלוות את הצבת המצלמות (המורים יתחלקו לזוגות וישתפו זה את זה בתחושותיהם)

א. דמיינו שאתם מגיעים לבית הספר ביום לימודים רגיל ואתם אוחזים במצלמה. מהי התמונה הראשונה שתצלמו?

ב. האם התמונה הראשונה העולה היא בעלת הקשר חיובי או שלילי?

ג. מהי התחושה המתעוררת אצלכם בהקשר של הכנסת מצלמות לבית הספר?

3. הצעה לשאלות לדיון בצוות ההנהלה ובמליאת צוות המורים

א. דיון בחזון הבית-ספרי בתחום של בניית אקלים בטוח, הגברת המוגנות וצמצום האלימות: מהו ה"אני מאמין" הבית-ספרי בתחום זה? מהי תמונת העתיד הרצויה, ואילו יעדים נגזרים ממנה? מה הן הפעולות הנעשות כיום בבית הספר במסגרת תכנית לקידום אקלים בטוח, ואילו קשיים מתעוררים במהלך הביצוע של פעולות אלו?

- ב. מה הם הידע, המיומנויות והכישורים הדרושים למורים, להורים ולתלמידים כדי לקדם את היעדים ולממש את החזון שבית הספר שואף אליו בתחום זה?
- ג. באיזו מידה המצלמות שיוצבו בבית הספר עשויות לסייע בהשגת מטרות אלו?
- ד. האם הצבת המצלמות עלולה להתנגש עם הערכים שה"אני מאמין" הבית-ספרי מבוסס עליהם?
- ה. האם המשתתפים צופים שבאי בית הספר יקבלו את הרעיון בברכה או שתתעורר התנגדות להצבת המצלמות?
- ו. איך נכון להציג את הנושא לתלמידים ולהורים?
- ז. איך מקשרים את הצבת המצלמות לתקנון בית-ספרי ולתכנית מערכתית לקידום אקלים בטוח ולמניעת אלימות הפועלת בבית הספר?

4. **סדנה: "המצלמה שבתוכי"**

סדנה זו היא פתיח לעבודה תהליכית של ויסות כעסים וניהול רגשי הקיימת בתכנית "כישורי חיים" (ראו באתר שפ"י <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/shefi>).

אפשר להשתמש במטפורת המצלמה כדי לקיים דיון לגבי מערכת היחסים שבין המצלמה הפנימית לבין המצלמה החיצונית.

המטרה: הגברת המודעות וזיהוי מנגנונים פנימיים המשמשים אותנו לבקרה ולשליטה על התנהגותנו ופיתוח של מנגנונים אלה.

מהלך הסדנה

המנחה יבקש מהמשתתפים להיזכר בסיטואציה מורכבת של כעס או של קונפליקט:

1. דמיינו שבאותה סיטואציה יש מצלמה. מה ראתה המצלמה בשעת כעס זו?
2. האם ההתנהגות שלכם הייתה שונה אילו לא הייתה שם מצלמה?
3. דמיינו שקיימת מצלמה בתוכם. נסו לדמיין מה המצלמה הסריטה, צילמה או הקליטה באותה סיטואציה. אילו פעולות ודיבור פנימי היא צילמה בסיטואציה זו?
4. שתפו בזוגות/ בשלשות לגבי מנגנונים שזיהיתם בעצמכם.

5. מתוך הדברים שעלו נסו לחשוב אילו מנגנונים עוזרים לנו לשלוט בכעסים.
6. מה הם המנגנונים שהיינו רוצים לפתח בעצמנו (הרגעה עצמית, דיבור פנימי מרגיע, בחירה וסינון, מיקוד שליטה פנימי)?

סיכום

מדוע חשוב היה לעסוק ב"מצלמה שבתוכי" כאשר מציבים מצלמות חיצוניות בבית הספר?

הכנסת מצלמות מאפשרת מנגנון פיקוח חיצוני שיכול לסייע בשמירה על מוגנות באי בית הספר, אך השאיפה היא שכל באי בית הספר יפתחו מנגנון שליטה פנימי, המבוסס על נורמות ועל ערכים, ולא רק על מנגנון פיקוח חיצוני.

נספח ג כתב הסמכה לצופה במצלמות בית הספר

הנדון: כתב הסמכה לצופה במצלמות בית הספר (מצלמות במתחם הפנימי לצורך הגברת המוגנות בבית הספר)

1. בתוקף סמכותי בהתאם להוראות בחוזר מנכ"ל הוראות קבע עד/8(א), "הצבת מצלמות במוסד החינוכי", אני ממנה אותך לשמש צופה במצלמות בית הספר.
2. הגדרת התפקיד: לסייע בהגברת הביטחון והמוגנות בבית הספר בדרך של איתור אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון וסיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות גורם אנושי תוך נקיטת צעדים מיידים להפסקת האירוע.
3. הכשרה: לימוד ההוראות הנוגעות להצבת מצלמות במוסד החינוכי המובאות בחוזר הוראות הקבע עה/9(א), סעיף 3.7-85.
4. אלה תפקידי הצופה והיקף אחריותו:
  - א. איתר הצופה בשידור אחד מאלה: אירועי אלימות ובריונות, התנהגויות סיכון כגון עישון ושתיית אלכוהול, סיכוני בטיחות הנובעים מהתנהלות של גורם אנושי – ינקוט את הצעדים המיידים הדרושים להפסקת האירוע בהתאם להנחיות המנהל.
  - ב. הצופה לא יהיה רשאי לעשות שימוש נוסף במידע הנובע מהצפייה לגבי אחד מהמקרים המנויים ב-א' לעיל. המשך הטיפול באירוע יהיה לפי הנחיית מנהל המוסד או סגנו והיועץ החינוכי.
  - ג. הצופה לא יהיה רשאי לעשות שימוש במידע הנובע מהצפייה שאינו נוגע לאחד מהמקרים המנויים ב-א' לעיל.

בהצלחה

שם בית הספר	שם מנהל בית הספר	חתימה	תאריך
-------------	------------------	-------	-------

העתק: המפקח הכולל

נספח ד טופס התחייבות לשמירה על סודיות של צופה

אני הח"מ: _____ ת"ז: _____ מצהיר/ה בזאת כדלקמן:

1. ידוע לי שהחומר המשודר או המצולם והמוקלט של האדם (לרבות קטין) נוגע לפרטיותו ולצנעת חייו. אשר על כן אני מתחייב/ת לשמור על סודיות מוחלטת ומלאה ולא לגלות לכל אדם כל מידע, בין בכתב ובין בעל-פה, שהובא לידיעתי בעקבות צפייה בשידור בזמן אמת או בעקבות צפייה בחומר מצולם ומוקלט, או שהגיע לידיעתי כתוצאה מההסמכה שניתנה לי לצפות בחומר כאמור.
2. אני מתחייב/ת לגבי המידע כדלקמן:
  - א. לא להעתיק ו/או להקליט ו/או להעביר ו/או להרשות לאחרים ו/או לאפשר לאחרים לבצע במידע, או בחלק ממנו, שכפול, העתקה, הקלטה, צילום, תדפיס וכל צורת העתקה אחרת (על העותקים של המידע יחולו הוראות התחייבות זו, וכל האמור לגבי המידע יחול גם על עותקיו).
  - ב. לשמור בהקפדה על המידע ולנקוט את כל אמצעי הזהירות לשם מניעת אובדנו ו/או הגעתו לידי אחר.
  - ג. להגביל את הגישה למידע אך ורק לאותם אנשים או גורמים העוסקים בפועל בעבודה.
  - ד. להודיע בכל מקרה של אבדן מידע כלשהו.
  - ה. לא לפרסם בכל צורה שהיא כל נתון הנוגע למידע.
3. ההתחייבות לשמירת הסודיות לגבי המידע תהיה תקפה גם לאחר סיום תפקידי.
4. ידוע לי כי פגיעה בפרטיות היא עוולה אזרחית והוראות פקודת הנזיקין (נוסח חדש) יחולו עליה בכפוף להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

השם: _____ חתימה: _____ תאריך: _____

נספח ה העברת העתק הקלטה לקב"ט מחוז משרד החינוך

אל: קב"ט מחוז משרד החינוך, מחוז _____

הנדון: העברת חומר מוקלט שצולם בבית ספר הנוגע לאירועים חריגים לפי סעיף קטן 2.4.3-ח' של חוזר המנכ"ל הוראות קבע עה/9(א), סעיף 3.7-85, בנושא הצבת מצלמות

1. סעיף קטן 2.4.3-ח' של סעיף 3.7-85 בחוזר המנכ"ל הוראות קבע עה/9(א) בנושא הצבת מצלמות מורה כי אם הוקלט אירוע תאונתי-נזיקי או אירוע עם מפגע בטיחות מיוחד יועבר העתק ההקלטה לקב"ט המחוז לאחר סיום הטיפול בו.
2. ידוע לי שהחומר המוקלט של האדם (לרבות קטין) נוגע לפרטיותו ולצנעת חייו. על כן, עם תום הטיפול באירוע, מחקתי וביערת את החומר המצולם, למעט העתק השמור בכספת מאובטחת בבית הספר ולמעט העתק זה.
3. העתק זה נוגע לאירוע של _____ שהתרחש בתאריך _____ בשעה _____ ובו מוקלטים כל אלה (שמות המעורבים המופיעים בהעתק ההקלטה): _____
4. מצ"ב העתק דוח ההחלטה על שמירת החומר המוקלט.

שם המנהל: _____ חתימה: _____ שם בית הספר: _____
סמל המוסד: _____ תאריך: _____

לכבוד הורי בית הספר

שלום רב,

בבית ספרנו התקבלה החלטה להציב מצלמות כחלק מתכנית להגברת המוגנות, לקידום אקלים בטוח ולמניעת אלימות. מטרת הצבתן של המצלמות היא לסייע בהגברת המוגנות בבית הספר, באיתור סיכוני בטיחות, באיתור אירועי אלימות ובריונות בפעילות הפורמלית והבלתי-פורמלית ובשמירה על רכוש המוסד החינוכי.

המצלמות יותקנו בהתאם להנחיות בחוזר מנכ"ל הוראות קבע עה/9(א), סעיף 3.7-85, "מצלמות במוסדות החינוך – הסדרת הכנסתן ואופן התקנתן". המצלמות ימוקמו ברחבה המובילה לבית הספר, בשערי הכניסה ובגדרות המקיפים את בית הספר, בחצרות ובמסדרונות. **המצלמות לא ימוקמו בחדרי שירותים ובכיתות הלימוד.**

השימוש במצלמות מסייע למורים בביקוח ובהגברת ההשגחה אך אינו מחליף תהליכים חינוכיים והשגחה של המורים.

לידיעתכם, צפייה בצילומים בתוך בית הספר מותרת אך ורק למנהל או לממונה מטעמו, וזאת כדי לשמור על פרטיות באי-בית-הספר. כמו כן, הכנסת המצלמות תלווה בתהליכים חינוכיים: בדיונים ובסדנאות הן לתלמידים והן למורים. בסדנאות אלו יודגש הצורך לפתח מנגנונים פנימיים של שליטה עצמית, ויסות כעסים, התמודדות עם קונפליקטים ועוד.